

SINIF Yazılı Edebiyat (Köktürk Yazıtları, Uygur Metinleri)

1. I. Mezar taşlarına yazılmış birçok metin vardır.
II. Metinlerde Hakaniye lehçesi kullanılmıştır.
III. Metinlerde sade, temiz bir Türkçe kullanılmıştır.
IV. Metinler dinî içeriklidir; Göktanrı inancı, Manihaizm ve Budizm'in etkisi görülür.
V. Metinlerde Türk kelimesi ilk kez bu dönemde görülür.

Destan Dönemi yazılı metinleriyle ilgili yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlış vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

2. **Aşağıdakilerden hangisinde Göktürk Dönemi'yle ilgili bilgi yanlış yapılmıştır?**

- A) Yazılı edebiyat, Göktürk Dönemi ile 8. yüzyılda başlar.
B) Bu dönem, "Eski Türkçe"nin ilk dönemidir.
C) Göktürkler, bu dönemde kendi alfabelerini oluşturmuşlardır.
D) Bu dönemde Manihaizm ve Budizm inancı vardır.
E) Türk edebiyatının ilk yazılı örnekleri Orhun Abideleri (Köktürk Yazıtları) bu dönemde oluşturulmuştur.

3. Yenisey Yazıtları'nın en eski ürünleri, 5 ve 6. yüzyıllarda yazıldığı tahmin edilen ve "balbal" adı verilen mezar taşlarıdır. Ancak bu yazıtlar, mezar taşlarına yazılmış bazı isimlerden ve birkaç Türkçe sözcükten ibarettir. Yazıtlar, Yenisey Irmağı yöresinde bulunduğu için bu adı almıştır.

Bu parçadan hareketle Yenisey Yazıtları'nın edebiyat çalışmalarına pek yansımamış olmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Köktürk Yazıtları'ndan sonra yazılmış olması
B) Birkaç Türkçe sözcükten ibaret olduğu için edebî değer taşıması
C) Yenisey Yazıtları'nın Kırgız Türkleri tarafından önemsenmemesi
D) "Balbal" adı verilen mezar taşlarına yazılmış olması
E) Bu yazıtlara henüz ulaşılammış olması

4. I. Türk dilinin ilk yazılı metinleridir.
II. Kül Tigin, Bilge Kağan ve Tonyukuk adlı üç kitabeden oluşmaktadır.
III. İlk kez 1893 yılında Danimarkalı araştırmacı Vilhelm Thomsen okumuştur.

Yukarıda bilgileri verilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Altun Yaruk B) Sekiz Yükmek
C) Köktürk Yazıtları D) Irk Bitig (Fal Kitabı)
E) Yenisey Yazıtları

5. I. Yazılı edebiyat Göktürk Dönemi ile başlar. ()
II. Köktürk Yazıtları, Göktürk alfabesi ile yazılmıştır. ()
III. Çince'den çeviri olan Göktürk Dönemi eseri Sekiz Yükmek, Budizm'in etkisindedir. ()
IV. Uygur alfabesi, Göktürk alfabesinden daha gelişmiş bir düzeye sahiptir. ()

Yazılı dönem ile ilgili yargılardan doğru olanlara(D), yanlış olanlara (Y) yazıldığında doğru sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

	I.	II.	IV.	V.
A)	(Y)	(D)	(D)	(D)
B)	(D)	(D)	(D)	(Y)
C)	(D)	(D)	(Y)	(Y)
D)	(D)	(Y)	(D)	(Y)
E)	(Y)	(Y)	(D)	(D)

6. I. Yazıtlarda, Çinlilere karşı bağımsızlık savaşı veren, Türk bütünlüğünü yeniden kurmak için savaşan Göktürklerin mücadeleleri anlatılmıştır.
II. Yazıtlar, II. Göktürk Devleti döneminde dikilmiştir.
III. Yazıtlar, içinde Türk adının geçtiği ilk metinlerdir.
IV. Yazıtlarda kullanılan dil, yabancı etkilerden uzak, yalın bir dildir.
V. Yazıtlar, mesnevi özelliği taşımaktadır, Türk edebiyatının ilk mesnevi örneği sayılır.

Orhun Abideleri ile ilgili numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlış vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Yazılı Edebiyat (Köktürk Yazıtları, Uygur Metinleri)

7. • Burkancılığın önemli bir eseridir. (Uygurlar Buda'ya Burkan, Budizm'e de Burkancılık adını vermişlerdir.)
• Eser, tercümeden çok, bir adaptasyondur. Yazar, bir-çok ilave yaparak eseri genişletmiştir.
• Budizm'in esaslarını, felsefesini ve Buda'nın menkıbelerini anlatan bir eserdir.

Yukarıda özellikleri verilen Destan Dönemi yazılı eseri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Altun Yaruk (Altın Işık)
B) Kalyanamkara ve Papamkara Hikâyesi
C) İrk Bitig (Fal Kitabı)
D) Sekiz Yükmek (Sekiz Cennet)
E) Köktürk (Göktürk) Yazıtları

8. I. Dil tarih ve edebiyat tarihi için çok önemli metindir.
II. Türk edebiyatının ilk sözlük çalışmasıdır.
III. Nutuk (söylev) türünün ilk örneğidir.
IV. Dilde yabancılaşmanın görüldüğü ilk eserdir.
V. Türk edebiyatının ilk edebî metnidir.

Orhun Abideleri ile ilgili olarak numaralanmış cümlelerden hangisi söylenemez?

- A) I. ve III. B) II. ve III.
C) II. ve IV. D) III. ve V.
E) IV. ve V.

9. • - - - - , bilinen ilk Türk yazarıdır.
• Köktürk Yazıtları'nda, Göktürklerin - - - - yaptıkları savaşlar, Göktürk Devleti'nin yıkılışı ve yeniden kuruluşu anlatılır.
• Köktürk Yazıtları, 38 harfli - - - - alfabesiyle yazılmıştır.

Yukarıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerin hangisinde verilenler getirilmelidir?

- A) Yollug Tigin – Çinlilerle – Göktürk
B) Bilge Kağan – Uygurlarla – Uygur
C) Yollug Tigin – Çinlilerle – Uygur
D) Vezir Tonyukuk – Uygurlarla – Uygur
E) Bilge Kağan- Çinlilerle – Göktürk

10. Türk beyleri, milleti bunu işitin! Türk milletini toplayıp il tutacağını burda vurdum. Yanılıp öleceğini yine burda vurdum. Her ne sözüm varsa ebedî taş vurdum. Ona bakarak bilin. Şimdiki Türk milleti, beyleri! Bu zamanda itaat eden beyler olarak mı yanılacaksınız? Babam kağan, amcam kağan oturduğunda dört taraftaki milleti nasıl düzene sokmuş... Tanrı buyurduğu için kendim oturduğumda dört taraftaki milleti düzene soktum.

Bilge Kağan Yazıtı'ndan alınan bu metinle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Metin hitapla başlamıştır.
B) Sade, yalın, temiz bir Türkçeyle yazılmıştır.
C) Dikilen taşın ebediliğinden bahsedilmektedir.
D) Devlet idaresiyle ilgili bilgiler verilmiştir.
E) Manihaizm ve Budizm'in etkisi görülmektedir.

11. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde Uygur metinleriyle ilgili bilgi yanlış vardır?**

- A) Metinlerin çoğu, dinî içerikli olup Göktanrı inancının izlerini taşır.
B) Metinler Uygur alfabesiyle yazılmıştır.
C) Uygur Dönemi metinlerinin çoğu Moğolca ya da Çince'den tercümedir.
D) Uygur Dönemi metinlerinden İrk Bitig, bir fal kitabıdır.
E) Altun Yaruk, Budizm'in esaslarını, felsefesini ve Buda'nın menkıbelerini anlatan bir eserdir.

12. **Aşağıdakilerden hangisi Uygur yazılı metinlerinden biri değildir?**

- A) İrk Bitig (Fal Kitabı)
B) Kalyanamkara ve Papamkara Hikâyesi
C) Orhun Abideleri
D) Sekiz Yükmek (Sekiz Cennet)
E) Altun Yaruk (Altın Işık)

ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Adı :
Soyadı :
Sınıf :
NO :

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B
C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C
D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D
E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E

Doğru :
Yanlış :
Boş :
Puan :